

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: آسیب شناسی دهان، فک و صورت نیم سال:

عنوان درس: آسیب شناسی دهان و فک و صورت (دستیاران رادیولوژی)

کد درس: ۱۱

نوع و تعداد واحد: واحد نظری نظری: نظری-عملی: عملی: ۲ کارگاهی:

نام مسئول درس: دکتر نازنین مهدوی

مدرس/ مدرسان: دکتر نازنین مهدوی، دکتر سمیرا درخشان، دکتر پویان امینی شکیب، دکتر منیر مرادزاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان:

رشته و مقطع تحصیلی: تخصص اندودانتیکس

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: آسیب شناسی دهان و فک و صورت

محل کار: دانشکده دندانپزشکی

تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۳۵۱۱۶۳

نشانی پست الکترونیک: n-mahdavi@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

این درس با هدف آشنایی دستیاران با ضایعات اختصاصی دهان و فک و صورت طراحی شده است. تمرکز اصلی بر بررسی نماهای میکروسکوپی و هیستوپاتولوژیک ضایعات استخوانی و بافت‌های نرم ناحیه دهان و فک و صورت، و نیز شناخت تغییرات پاتولوژیک مرتبط با بیماری‌های سیستمیک است که دارای تظاهرات رادیولوژیک می‌باشند.

دانشجویان در طول دوره با مباحث متنوعی از جمله اصول تهیه و بررسی لام‌های میکروسکوپی، ترمیم بافت، ضایعات ری‌اکتیو، ضایعات زخمی و تاولی، ضایعات پیش‌بدخیم و بدخیم حفره دهان، کیست‌ها و تومورهای ادنتوژنیک، ضایعات التهابی فک، و تومورهای غدد بزاقی آشنا خواهند شد. تأکید درس بر توانایی ترکیب یافته‌های کلینیکی، رادیولوژیک و پاتولوژیک در راستای تشخیص دقیق، تحلیل علمی و تصمیم‌گیری درمانی است. همچنین در این درس، مهارت‌های بین‌رشته‌ای در تعامل میان رادیولوژیست‌ها، پاتولوژیست‌ها و کلینیسین‌ها تقویت می‌شود تا دانشجو بتواند نقش مؤثری در ارتقای کیفیت تشخیص و پیشگیری از بیماری‌های دهان و فک و صورت ایفا نماید

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با نماهای میکروسکوپی و هیستوپاتولوژی ضایعات استخوانی در حیطه دهان و فک و صورت، شناخت تغییرات پاتولوژیک دهان و فک و صورت به طور موضعی و یا در ارتباط با بیماری‌های سیستمیک که نمای رادیولوژیک دارند.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندیهای دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت‌های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

مهارت‌های بالینی

- توانایی تشخیص هیستوپاتولوژیک و میکروسکوپی ضایعات استخوانی فک و صورت.

- توانایی تطبیق یافته‌های رادیولوژیک با یافته‌های پاتولوژیک.

مهارت برقراری ارتباط

- توانایی انتقال یافته‌های پاتولوژیک به همکاران در رادیولوژی، پاتولوژی و کلینیسین‌ها به زبان علمی و قابل فهم.
- توانایی همکاری بین‌رشته‌ای (رادیولوژی-پاتولوژی) در کنفرانس‌های موربیدیتی و کنفرانس‌های آموزشی.

مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)

- مشارکت مؤثر در تشخیص ضایعات با ترکیب اطلاعات کلینیکی، رادیولوژیک و پاتولوژیک.
- درک تأثیر یافته‌های پاتولوژیک بر انتخاب درمان (جراحی، دارویی یا پیگیری).
- آگاهی از پیش‌آگهی ضایعات مختلف بر اساس نمای میکروسکوپی.

پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

- توانایی مطالعه و مرور رپورت‌های پاتولوژی به صورت مستقل.
- ارتقای سواد علمی در ارتباط با پاتولوژی فک و صورت و به روز ماندن با مقالات و کتاب‌های مرجع.
- پرورش مهارت خودآموزی در شناسایی ضایعات نادر و موارد خاص.

تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی

- رعایت اصول اخلاقی در برخورد با نمونه‌های بافتی بیماران.
- احترام به محرمانگی اطلاعات بیماران در گزارش نویسی و بحث‌های آموزشی.
- پایبندی به صداقت علمی در تفسیر یافته‌ها.

• مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله

- توانایی تحلیل موارد پیچیده با تضاد بین یافته‌های رادیولوژیک و پاتولوژیک.
- توانایی اولویت‌بندی تشخیص‌های افتراقی.

ارتقای سلامت و پیشگیری

- شناسایی زودهنگام ضایعات پیش‌سرطانی و آموزش اهمیت آن در پیشگیری از سرطان دهان.
- توانایی مشارکت در مشاوره بین‌رشته‌ای برای کاهش بروز و عود ضایعات.
- انتقال آگاهی به بیماران و همکاران در خصوص اهمیت تشخیص به‌موقع.

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- اسلایدهای میکروسکوپی ضایعات مهم فک و صورت را تشخیص دهد.
- ارتباط منطقی بین یافته‌های رادیولوژیک و پاتولوژیک برقرار کند.
- در بحث‌های بالینی و تشخیصی بین‌رشته‌ای (Radiology–Pathology correlation) مشارکت فعال داشته باشد.
- به‌طور مستقل در تحلیل موارد هیستوپاتولوژیک تفکر انتقادی داشته و در مسیر یادگیری مداوم قدم بردارد.
- در نهایت، نقش مؤثری در ارتقای کیفیت تشخیص، درمان و پیشگیری از بیماری‌های دهان و فک و صورت ایفا کند.

رویکرد آموزشی^۱:

□ ترکیبی^۳

■ حضوری

□ مجازی^۲

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

Programmed lecture

رویکرد مجازی

- ☐ آفلاین
- ☐ آنلایین
- ☐ ترکیبی (آفلاین، آنلایین)
- ☐ کلاس وارونه
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- ☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- ☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- ☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ☒ بحث در گروههای کوچک
- ☐ ایفای نقش
- ☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☒ یادگیری مبتنی بر سناریو
- ☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	اصول تهیه لام های میکروسکوپی و رنگامیزی آن ها	Programmed lecture Case-based discussion		دکتر مهدوی
2	آشنایی با بافت شناسی استخوان ها و فکین			دکتر درخشان
3	آشنایی با بافت شناسی مخاط دهان			دکتر درخشان
4	ترمیم بافت			دکتر درخشان
5	ضایعات ری اکتیو شایع حفره دهان			دکتر مرادزاده
6	ضایعات زخمی- تاولی			دکتر درخشان
7	ضایعات پیش بدخیم حفره دهان			دکتر مهدوی
8	ضایعات پیش بدخیم حفره دهان			دکتر مهدوی
9	ضایعات بدخیم حفره دهان			دکتر مهدوی
10	کیست های اندنژنیک			دکتر مرادزاده
11	تومور های اندنژنیک			دکتر مرادزاده
12	ضایعات التهابی فک			دکتر مرادزاده
13	ضایعات غیر تومورال و تومور های خوش خیم بزاقی			دکتر شکیب
14	تومور های بدخیم بزاقی			دکتر شکیب
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

وظایف عمومی

- حضور به موقع در کلاس و رعایت نظم و برنامه‌ی آموزشی.
- مشارکت فعال در بحث‌های گروهی و ارائه دیدگاه‌های علمی.
- احترام به نظرات همکلاسی‌ها و رعایت اصول اخلاقی در بحث‌های علمی.
- مطالعه‌ی پیش‌نیازها و مرور مطالب مرتبط قبل از هر جلسه.
- حفظ محرمانگی اطلاعات بالینی در صورت استفاده از کیس واقعی.

وظایف اختصاصی (مربوط به آموزش مبتنی بر کیس)

- انتخاب و آماده‌سازی کیس آموزشی مناسب، با هماهنگی استاد مربوطه.
- ارائه‌ی کیس به صورت ساختارمند (شرح حال، یافته‌های رادیولوژیک، یافته‌های هیستوپاتولوژیک، تشخیص‌های افتراقی).
- مطرح کردن کیس به صورت **تعاملی** و خودداری از اعلام سریع پاسخ نهایی تا امکان مشارکت دیگر دانشجویان فراهم شود.
- هدایت همکلاسی‌ها در بحث و به چالش کشیدن استدلال‌ها با حفظ احترام علمی.
- جمع‌بندی نهایی کیس در پایان جلسه با راهنمایی استاد.

وظایف در تعامل با استاد

- هماهنگی قبلی با استاد برای انتخاب و تأیید کیس‌ها.
- رعایت چارچوب زمانی ارائه و هماهنگی با برنامه کلاس.

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

- دریافت بازخورد از استاد و اعمال آن در ارائه‌های بعدی.

روش ارزیابی دانشجو:

ارائه سمینار / آزمون کتبی

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱
- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)^۳: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و، آزمون‌های عملی که برای

1. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر ¹OSCE، ²OSLE و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۳ با استفاده از ابزارهایی نظیر ^۴DOPS، لاگ‌بوک^۵، کارپوشه (پورت فولیو)^۶، ارزیابی 360 درجه^۷ و باشد.

ارزیابی تکوینی (سازنده)

روش‌ها:

- میزان حضور منظم و به‌موقع در کلاس.
- مشارکت فعال در بحث‌های گروهی و هنگام ارائه کیس‌های همکلاسی‌ها.
- میزان آمادگی قبلی (مطالعه پیش‌زمینه و توانایی پاسخ‌گویی به پرسش‌ها).
- سهم در نمره نهایی: 40٪

ارزیابی تراکمی (پایانی)

• روش‌ها:

- کیفیت ارائه کیس توسط دانشجو (ساختار ارائه، توانایی تحلیل، طرح صحیح تشخیص‌های افتراقی، هدایت بحث).
- توانایی جمع‌بندی و استدلال نهایی در پایان ارائه.
- سهم در نمره نهایی: 60٪

جمع‌بندی:

1. Objective Structured Clinical Examination
2. Objective Structured Laboratory Examination
3. Workplace Based Assessment

4. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

5. Logbook
6. Portfolio
7. Multi Source Feedback (MSF)

روش ارزیابی این درس ترکیبی از ارائه سمینار/کیس و ارزیابی مستمر مشارکت و آمادگی دانشجویان است.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- White and Pharoah's Oral Radiology: Principles and Interpretation. 9th Edition. Elsevier.
- Neville BW, Damm DD, Allen CM, Chi AC. Oral and Maxillofacial Pathology. 5th Edition. Elsevier.
- Case Reports published in peer-reviewed reputable journals.

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤول درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			